

Bortfaldne spørgsmål**Spm. nr. S 387 og S 388**

Anden næstformand (Henning Grove):

Medlem af Folketinget Niels Højland har meddelt mig, at han ønsker at tage spørgsmål nr. S 387 og S 388 til udenrigsministeren tilbage. Spørgsmålene, der herefter er bortfaldne, var sålydende:

Spm. nr. S 387

Til udenrigsministeren (7/12 94) af:

Niels Højland (FP):

»Kan udenrigsministeren oplyse, hvad Udenrigsministeriet kan gøre i sagen omkring de tre danske fiskere, som tilbageholdes i De Forenede Arabiske Emirater, specielt med hensyn til udlevering til Danmark?«

Spm. nr. S 388

Til udenrigsministeren (7/12 94) af:

Niels Højland (FP):

»Kan udenrigsministeren oplyse, om Udenrigsministeriet generelt eller i særlige tilfælde har mulighed for at stille kaution for frigivelse af danske statsborgere, som er tilbageholdt af udenlandske myndigheder, og i givet fald om en sådan kaution vil kunne stilles over for De Forenede Arabiske Emirater i forbindelse med sikkerhed for frigivelse af tre danske fiskere, som i øjeblikket tilbageholdes?«

Anden næstformand (Henning Grove):

Det er meddelt mig, at spørgsmål nr. S 561, der var stillet af Anni Svanholt (SF) til sundhedsministeren den 5. januar 1995, er taget tilbage af spørgeren. Spørgsmålet der dermed er bortfaldet, var sålydende:

Spm. nr. S 561

Til sundhedsministeren (5/1 95) af:

Anni Svanholt (SF):

»Må Aabenraa Sygehus stille senge til rådighed for tyske selvbetalende patienter i forbindelse med oprettelse af »Klinik Dänemark?«

Begrundelse

I svar til amtsrådsmedlem Lone Hindø, dateret den 29. november 1994, skriver Sundhedsministeriet ». . . at sygehusloven ikke indeholder hjemmel til, at amtskommuner kan tilvejebringe særlig sygehuskapacitet med henblik på at modtage selvbetalende patienter«. På trods af dette skriver Sønderjyllands Amtsråd i et bilag i forbindelse med behandling af sagen i amtsrådet den 2. januar 1995, ». . . at Sundhedsministeriets udtalelse refererer til et offentligt sygehus' aktiviteter (Århus Universitetshospital), og således ikke omhandler den selvejende institution Aabenraa Sygehus' retsstilling«.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 99: Forslag til lov om ændring af lov om tilskud til produktudvikling af jordbrugs-, skovbrugs- og fiskeriprodukter.

Af landbrugs- og fiskeriministeren (Henrik Dam Kristensen).

(Fremsat 8/12 94).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Eva Fatum (S):

Dette lovforslag om ændring af lov om tilskud til produktudvikling af jordbrugs-, skovbrugs- og fiskeriprodukter er en udvidelse af gældende lov.

I gældende lov om produktudvikling ydes tilskud til det primære jordbrug og skovbrug og til forarbejdning af jordbrugs- og fiskeriprodukter samt af træ og træbaserede produkter.

Det er med den gældende lov ikke muligt at yde tilskud til den enkelte ansøgers eget arbejde, på trods af at ansøgeren har en særlig viden, også selv om omstændighederne indebærer, at andre ikke kan erstatte denne viden.

Med dette lovforslag, nr. L 99, udvides produktudviklingsloven til også at omfatte ansøgers eget arbejde, når dette kan begrundes med nogle særlige forhold. Det vil betyde, at der til projekter, hvor ansøgeren f.eks. behersker biologiske, veterinærmedicinske, regnskabsmæssige

ge eller andre færdigheder, der kan kombineres med landbrugsmæssige erfaringer, fremover vil kunne ydes støtte til ansøgerens eget arbejde.

Produktudviklingsloven er et erhvervspolitisk instrument, der bidrager til en udvikling af jordbrugs-, skovbrugs- og fiskeriprodukter, som på længere sigt kan betyde en fremgang for beskæftigelsen.

Loven rummer også mulighed for en udvikling inden for de økologiske produkter, og der er derfor god grund til at forbedre ordningen, således som vi med dette lovforslag har i sinde at gøre ved at give mulighed for økonomisk bistand til at dække ansøgerens eget arbejde.

Socialdemokratiet anbefaler lovforslaget til vedtagelse.

Peter Hansen-Nord (V):

Venstre kan støtte den udvidelse af loven om tilskud til produktudvikling af jordbrugs-, skovbrugs- og fiskeriprodukter, man her foreslår. Det er, som det tidligere er blevet nævnt, en udvidelse, der går ud på, at der til ansøgerens eget arbejde i visse tilfælde også kan søges tilskud.

Derudover har vi naturligvis også taget en række redaktionelle ændringer som følge af ændret ressortfordeling imellem ministerierne til efterretning. Endelig forventer vi selvfølgelig, at det rent notificeringsmæssige ikke giver anledning til problemer, således at ministeren kan lade lovgivningen træde i kraft, når det er på plads.

Jeg vil gerne sige generelt om forslaget, at det er et spørgsmål, om man egentlig går langt nok. Jeg har gravet lidt på dette område og har ladet mig fortælle, at tilstødende industrier, såsom møbelindustri, bygningsindustri, som i disse år i øget omfang interesserer sig for anvendelsen af træ, måske kunne komme i betragtning – vi kan diskutere det under udvalgsarbejdet – eller at de i hvert fald kunne indgå i en form for samarbejde om at søge disse midler, idet der jo her ligger et ganske betydeligt potentiale for at udnytte og fornuftigt anvende de store træressourcer, som vi egentlig har i Europa.

Det får mig til at sige, at det nok er de færreste, der er klar over – man har ikke den opfattelse, når man følger med i den almindelige debat – at Europa rent faktisk har et ret betydeligt træoverskud, som ikke bliver hugget år efter år. Det er i størrelsesordenen ca. 200 mio. m³ træ, der står i europæiske skove i dag som ren tilvækst år efter år, og for at man kan få en fornemmelse

af, hvad 200 mio. m³ træ er for noget, kan jeg sige, at den danske samlede hugst ligger omkring 2 mio. m³. Der er altså betydelige træressourcer, sådan at forstå, at får vi ikke generelt udnyttet dem – det har ikke noget med lovforslaget at gøre, vil jeg gerne sige – noget bedre og ikke lader os begrave i genbrugsfilosofier, men får udnyttet de ressourcer, vi har, ender det med, at skoven bliver ringere og ringere. Skov er ligesom en kornmark noget, der skal bruges, i det omfang den er høstklar. Det kan ikke hjælpe, at man kommer, når træet er overmodent og blevet af dårlig kvalitet.

Så for ligesom at få en ny dimension ind i debatten vil jeg sige, at det er meget godt med genbrug, men vi skal altså også huske at bruge de ressourcer, vi rent faktisk har til rådighed.

Vi kan som sagt støtte forslaget.

Jens Jørgensen (KF):

Der er egentlig ikke så megen grund til at bruge ekstraordinær tid på drøftelsen af en række sideelementer i dette lovforslag.

Det er fornuftigt, det er velbegrunder. Bemærkningerne giver de oplysninger, vi som folketingsmedlemmer bør have.

Jeg skal derfor på Det Konservative Folkepartis vegne sige, at vi gerne vil yde vores skærv til, at det får en hurtig og smidig gang igennem udvalget og derfor kan køre videre til anden og tredje behandling.

Vi støtter det.

Kristen Touborg (SF):

I SF er vi i modsætning til det, De Konservatives ordfører lige har sagt herfra, lidt forundrede over begrundelserne for forslaget. Vi synes, der er en vis modstrid i begrundelserne.

I bemærkningerne til forslaget står der bl.a.:

»Det er på linje med øvrige tilskudsordninger under Landbrugs- og Fiskeriministeriet ikke muligt at opnå tilskud til ansøgerens/ejerens eget arbejde. Baggrunden er især, at en sådan tilskudsmulighed vil byde på store kontrolproblemer. Regeringen foreslår nu, at der skabes mulighed for, at der i visse særlige tilfælde bør kunne ydes tilskud til ansøgers eget arbejde ved projekter i det primære jordbrug og skovbrug...«

Nu kunne det lyde, som om regeringen her foreslår en tilskudsordning, som man samtidig oplyser ikke kan kontrolleres, og det er jo da for så vidt ret bemærkelsesværdigt i sig selv.

Når SF på denne baggrund ikke blot afviser

forslaget, hvad vi sædvanligvis ville gøre med tilskudsordninger uden reel kontrolmulighed, skyldes det, at der sandsynligvis vil være meget få, der kan komme i betragtning som ansøgere, hvis der overhovedet bliver nogen. Sagen er nemlig den, at der i den skriftlige fremsættelse af lovforslaget den 8. december 1994 bl.a. anføres:

»Det foreslås nu, at der i særlige tilfælde kan ydes tilskud til ansøgers eget arbejde. Det drejer sig om projekter, hvor ansøgere besidder en særlig unik viden, og hvor omstændighederne indebærer, at andre ikke kan erstatte denne viden.«

Tager man det for pålydende, bliver der vist tale om et meget begrænset antal projekter, der kan komme i betragtning, for som bekendt er der jo langt imellem sådanne genier.

Men vi vil under udvalgsarbejdet forsøge at få klarlagt, i hvor stort et omfang denne mulighed for tilskud er til stede, og vi vil gå positivt ind og drøfte forslaget.

Niels Højland (FP):

Vedrørende Fremskridtspartiets holdning til lov om ændring af lov om tilskud til produktudvikling af jordbrugs-, skovbrugs- og fiskeriprodukter skal jeg sige, at vi stemte imod, da loven i sin tid blev vedtaget, og det, der her foreligger, gør det sådan set ikke meget bedre.

Den tidligere ordfører var inde på, at det ville være en ganske lille gruppe, der ville blive tale om her, men kendsgerningerne er, at det er en lov, som bare lægger op til tilskud og kontrol af erhvervslivet. Det var bedre, at vi gav erhvervene nogle bedre arbejdsvilkår, så skulle de nok selv klare disse problemer, i stedet for at staten hele tiden skal gå ind og yde tilskud til en eller anden form for produktudvikling. Men det er igen et bureaukrati, som vi bare bygger videre på. Og det gør man altså ved at finde en niche mere og sige, at det selvfølgelig er rimeligt nok, at når man giver tilskuddet, skal ejeren af virksomheden også kunne få det.

Men hele filosofien bag denne lovgivning er forkert, og det gør, at jeg på Fremskridtspartiets vegne desværre må sige, at vi, selv om vi gerne vil være positive over for de forslag, som landbrugsministeren og regeringen kommer med, er nødt til at sige nej til dette lovforslag.

Vibeke Peschardt (RV):

Forslaget går ud på, at enkeltpersoner i jord- og skovbruget kan få tilskud til produktudviklin-

gen, hvis de har ideer eller projekter, der er helt unikke, f.eks. til forbedring af produktionsprocesser, udvikling af mere miljøbevidste produkter eller bedre økonomisk drift. Det nye i denne sag er tilskud til enkeltpersoner, der indtil nu ikke har kunnet få del i disse midler.

Vi synes, det er en god idé, at man på den måde opmuntrer de enkelte i erhvervene til at være med til at deltage i udviklingsarbejdet, og vi kan støtte forslaget.

Bent Hindrup Andersen (EL):

Vi kan også støtte forslaget om, at der kan ydes støtte til eget arbejde.

Produktudviklingsordningen er mildt sagt ikke den mest vellykkede produktudviklingsordning, der nogen sinde har været. Den er meget udskældt, og den fungerer faktisk mildt sagt ikke efter hensigten. En af manglerne ved den er netop, at man ikke kan få aflønning til eget arbejde, for mange af de pionerprojekter, der har været inden for det alternative landbrug og inden for ekstensive brug, har netop for det første været mindre virksomheder, som ikke engang har nogen ansatte, og for det andet, når det drejede sig om jordbruget, været enkeltpersoner uden ansatte. De har ikke kunnet få tilskud til det, der har været kernen i det: en egen ekstra indsats for at lave et stykke udviklingsarbejde. Det afhjælper det foreliggende – det er klart.

Men vi vil vende tilbage til denne lovgivning senere. Vi mener, den trænger til en kraftig forenkling, for det er stadig væk sådan, at mange simpelt hen opgiver at ansøge. Man måtte således nedsætte et rejsehold i Skejby, der rejser rundt for at hjælpe folk til at indsende en ansøgning. Og det kan ikke være meningen, at det skal være så kompliceret at komme i gang med et stykke udviklingsarbejde. Mange gode ideer dør, inden de bliver til noget.

Noget andet er, at vi også mener, ordningen bør målrettes i forhold til den holdning, vi har: at den primære udvikling og de offentlige midler til udvikling og forskning fremover skal gå i retning af en økologisk udvikling. Det mener vi også at lovgivningen bør målrettes mod.

En tredje ting er, at vi ikke er enige i, at det offentlige ikke skal kunne lave udviklingsprojekter. Det er sådan, at offentlige institutioner eller offentligt ansatte ikke kan få del i produktudviklingsordningen, og det mener vi er en fejl.

Vi mener, at hvis det alene er private, der kan få del i produktudviklingsordningen, er der en meget stor risiko for, at det samfundsmæssige

perspektiv i udviklingen af det går fløjten, og der er faktisk utrolig få projekter, der er gennemført under produktudviklingsordningen, som vi virkelig kan være stolte af har været banebrydende med hensyn til at skabe nytænkning inden for dansk landbrug i primærproduktionen.

Men vi støtter forslaget, og vi vil vende tilbage med en revidering af den samlede lov senere, eventuelt først i næste samling.

Peter Hansen-Nord (V):

Det var egentlig hr. Niels Højlands indlæg, der giver mig anledning til lige at gå på talerstolen i forbindelse med det principielle og problematikken vedrørende tilskud.

Principielt kan vi heller ikke i Venstre være ret meget uenige i, at ydelse af tilskud er en halvskidt måde, men det er ikke en tilskudsordning i traditionel forstand, og det ved Fremskridtspartiet også godt. Det her er en tilskudsordning til produktudvikling, således at hvis sagen er god nok og den kommerialiseres, skal pengene betales tilbage. Vi skal i hvert fald have det på det rene, at det her er en form for tilskudsordning, der skal sætte noget i gang, og hvis det går godt, kommer pengene tilbage igen til nogle nye projekter. Så det er altså ikke bare sådan nogle, om jeg så må sige, bevistløse tilskud, der altid falder, uanset om man foretager sig det ene eller det andet.

Denne nuance bør indgå i overvejelserne.

Landbrugs- og fiskeriministeren (Henrik Dam Kristensen):

Jeg må indledningsvis takke for det, jeg tror kan tegne til at blive et forholdvis bredt flertal for lovforslaget.

Noget af debatten har jo ikke handlet om lige det specifikke lovforslag, men om hele produktudviklingsordningen som sådan.

Jeg vil gerne citere hr. Peter Hansen-Nord for, at udnyttelsen for træ- og møbelindustrien ligger i anden lovgivning, i anden ressort, men derfor kan man selvfølgelig altid have visioner og gerne ville se på det.

Til hr. Kristen Touborg vil jeg gerne sige, at selvfølgelig kan det her administreres. Det, vi taler om her, er, som der også står, personer, som har – jeg tror, der bliver brugt udtrykket – en »unik viden«, og hvis vi ikke giver dem mulighed for en finansiering, vil projektet alt andet lige ikke kunne lade sig gøre, og jeg synes, at det i realiteten ville være synd og skam, hvis det er

sådan, at vi, når vi har muligheden, på den konto skulle gå glip af måske oven i købet fornuftige projekter.

Til hr. Hindrup Andersen vil jeg sige, at jeg ikke tror, at lovgrundlaget er så dårligt, som der bliver givet udtryk for. Jeg tror faktisk, at der er mange eksempler på, at der netop ved, at vi på denne måde har turde satse i et samarbejde mellem det offentlige og erhvervslivet, også er mange succes historier, som efterfølgende kan omregnes til nye produkter og til arbejdspladser.

Men alt i alt tak for den brede tilslutning.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Landbrugs- og Fiskeriudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 100: Forslag til lov om ændring af lov om biavl. Af landbrugs- og fiskeriministeren (Henrik Dam Kristensen). (Fremsat 8/12 94).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Frederik Nørgaard (S):

Som en naturlig konsekvens af gennemførelsen af det indre marked er der ved et direktiv i EU fastsat krav om kontrol af biavlprodukter ved ind- og udførsel.

Direktivet foreskriver, at der som led i ind- og udførselskontrollerne skal ske registrering af importør og eksportør, ligesom disse skal føre optegnelser over køb og salg af dyr og produk-